

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВАРТІСНИЙ АНАЛІЗ ЯК МЕТОД УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Савченко Р.О., аспірант
Науковий керівник – д.е.н., професор Кірейцев Г.Г.

Для забезпечення подальшого розвитку ринкових відносин в Україні необхідним є підвищення конкурентоздатності вітчизняних підприємств та національної економіки в цілому. Одним із напрямів такого підвищення може слугувати цільова орієнтація одержання необхідного рівня виробництва продукції із одночасним раціональним використанням всіх видів ресурсів. В зв'язку з цим постає проблема пошуку шляхів удосконалення механізму господарювання на основі використання нетрадиційних методичних підходів в обліку та аналізу.

На сьогодні необхідним є перш за все звернути увагу облікових працівників на можливості використання методів управлінського обліку відповідно до особливостей галузей народного господарства потрібна докорінна перебудова їх професійного мислення. Проведений аналіз економічної літератури дав змогу встановити, що використання традиційних для обліку та аналізу методів мають ряд недоліків, зокрема, низька оперативність та аналітичність даних, "історичний" характер інформації, значна трудомісткість обліково-аналітичних процедур та ін. Лише деякі загальні положення по методології управлінського обліку були висвітлені в працях О.Бородкіна [1], Ф.Ф. Бутинця [2], Є.А.Данілочкіної [3], Т.П. Карпової [4], Г.Г. Кірейцева [5], Л.В. Нападовської [6], М.С.Пушкаря [7] та ін. Тому необхідним є адаптація загальної методології управлінського обліку до умов конкретної галузі.

Функціонально-вартісний аналіз можна визначити як метод управлінського обліку за допомогою якого встановлюється взаємозв'язок "витрати-результат" а також забезпечується підвищення якості продукції порівняно із ростом витрат.

В основі застосування методу функціонально-вартісного аналізу лежить розробка та використання ФСА-моделей. За допомогою таких моделей стає можливим удосконалення діяльності підприємств, шляхом підвищення ефективності роботи підприємства по показниках собівартості, трудомісткості та продуктивності. При використанні функціонально-вартісного аналізу отримується інформація у вигляді системи вартісних показників, трудомісткості та показників, що характеризують ефективність діяльності центрів відповідальності, зокрема, і підприємства в цілому. Вивчаються функції(процеси) для встановлення можливостей підвищення ефективності їх виконання, а також підвищення продуктивності виробництва через виявлення причин виникнення непродуктивних витрат та шляхів їх подолання. Для цього необхідно сформулювати перелік функцій (процесів) по їх вартості та трудомісткості, вибрати функції (процеси) з високими показниками та або ж усунути «неважливі»

функції(процеси), або ж їх скомпонувати, виявлені резерви перерозподілити.

Розробка методики використання функціонально-вартісного аналізу, як методу управлінського обліку, в умовах сільськогосподарського виробництва дасть змогу вирішувати, в комплексі, проблеми пов'язані з оптимізацією витрат виробництва раціональним використанням ресурсів підприємства, підвищення якості та конкурентоздатності продукції. Розв'язання цих проблем в значній мірі залежать від продуманого підходу до використання методології обліку та аналізу як одних із основних джерел економічної інформації. При цьому пріоритетним повинно бути підвищення прибутковості сільськогосподарських підприємств не за рахунок зменшення витрат на виробництво продукції, а за рахунок покращення якості продукції та оптимізації витрат.

Застосування функціонально-вартісного аналізу в сільському господарстві дозволить: виробляти конкурентоздатну продукцію, підвищити якість продукції, знизити витрати виробництва, отримувати релевантну інформацію щодо ефективності діяльності центрів відповідальності, проводити порівняльний аналіз альтернативних варіантів зниження витрат виробництва, отримувати релевантну інформацію про витрати, підвищити екологічність виробництва та ін.

Отже, функціонально-вартісний аналіз дасть змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення про ефективний розподіл ресурсів підприємства, що спираються на встановлення взаємозв'язку функцій(процесів) та їх вартості, за рахунок проведення порівняльної оцінки та вибору раціональних технологій проведення операцій.

Література

1. Бородкін О.С. Внутрішньогосподарський(управлінський) облік: концепція і організація // Бухгалтерський облік і аудит. – 2001. – №2. – С.45-53.
2. Бутинець Ф.Ф. та ін. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” /Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 448 с.
3. Контроллинг как инструмент управления предприятием/ Е.А. Данилочкина и др. Под ред. Н.Г.Данилочкиной. – М.:Аудит, ЮНИТИ, 1998. –279 с.
- 4.Карпова Т.П. Основы управленческого учета: Учебное пособие. – М.: ИНФРА, 1997. –379 с.
5. Кірейцев Г.Г. Методологічні аспекти розвитку бухгалтерського обліку // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2000. – №8. – С. 2-7.
6. Нападівська Л.В. Управлінський облік: Монографія. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. – 450 с.
7. Пушкар М.С. Управлінський облік: Навчальний посібник / 3-тє видання, стереотипне. – Тернопіль: Карт-бланш, 1998. – 163 с.